

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Mallorca un trimestre	1.20 Ptas.
Província un any	6.00 "
Estranjé un any	9.00 "
Número corrent	10 cts.

Directió i Redacció: Bolseria 17, pral.
 Buzón de Palma: Kiosco de Cort.
 Id. Sta. Catalina: Kiosco P. Navegació.
 Se. subscripcions se pagan per adelantad.

Palma de Mallorca 29 de Septiembre 1922

Directó: ES MASCLEROS

Anuncis a n'es "Foch y Fum,"

(Per setmanas y amb variació)

Plans entera, rrosa o vers	100 pta.
id. mitja	50 "
id. quarta part	25 "
Versos de 10 retres «actua.»	20 "
id. 5 id. «quintilla»	10 "
amb pros. CINCH CTS. per paraula.	

(SEGONA ÈPOCA) AÑY V Setmanari humorístich, bilingüe y pregone de sa veritat Num. 196

En pleno siglo XX

Si os dijéramos que a pocos kilómetros de Palma hay un pueblo que, desgraciadamente está en gracia de Dios, ¿lo creeríais?

Y si os asegurásemos que en este sagrado pueblo hay un Ayuntamiento que, consiente restar lucidez a unas fiestas antes que desagradar al Cura Párroco de la localidad, ¿daríais fe a nuestras palabras?

Y si os contarán que en este benigno pueblo celebró un mitin organizado por los rancios de «La Liga del Bon Mot» y, discursando un piojoso integrista y chupa-tintas del organillo clerical «Correo de Mallorca» llamado Jaime Puig, dijo entre otros garrafales disparates más o menos: «Ha vuelto a reaparecer un papelucho de la mala prensa dirigido por un recién llegado de La Habana, que si le declinamos poca vergüenza le haremos favor...» ¿que pensaríais de los habitantes de este pueblo? No penseis nada malo contra los dirigidos, pues que los culpables son los dirigentes.

Este pueblo sagrado y benigno que está en gracia de Dios, es Buñola. ¿Os extraña? Efectivamente, esto de la gracia de Dios en pleno siglo XX es graciosísimo y hace la mar de gracia.

Para percatarme que era cierto lo que de Buñola me contaban algunos nativos (sin lana) trasladéme el viernes pasado al pueblo.

Era día de fiesta. Los mozos iban bien trajeados; las muchachas con el típico ropaje de pajesas; fué la primera nota clerical que pude experimentar. Mi acompañante dijome que allí todas las muchachas eran «fies de la Purísima» y que aunque cortejasen, ni en broma ni en serio sus respectivos novios podían sacarles ni un ápice de lo que pudiera haberles dicho el Cura en sus exhortaciones.

— Estáis en gracia de Dios, (respondi) y por lo que veo, en Buñola todavía no ha entrado la moda ni en el vestir, debido a la barrera clerical.

— «No tienen barrera», (contestéme mi amigo.)

Seguimos cuesta arriba, el olor a incienso nos impedía el respirar. Llegamos a la Plaza, la que engalanada con exquisito gusto y por su forma demos-

traba ya más progreso, mas vida, mas modernismo.

— ¿Hay baile? (Pregunté.)

— Al estilo del país.

— ¿Jotas y boleros? ¿Aquél baile tan antipático, antiestético y ridículo que bailaban nuestros tatarabuelos siglos atrás? ¿Y para que se creó el vals, la polka, la mazúrka, el schotis etc. etc.?

— «Val mes lo dolent conegut, que lo bó a coneixe.»

— ¿Así que son preferibles los antiguos caminos de cabra a las modernas carreteras reales? ¡Hombre! Yo voy a pedir permiso al Alcalde, para bailar agarrao.

— «Es Rectó no heu vol.»

— ¿Acaso la Ley Constitucional les autoriza a ellos, para inmiscuirse poniendo trabas a lo dispuesto en las vigentes Leyes de Reuniones y Espectáculos Públicos? Somos ciudadanos y estamos en el pleno uso de los derechos que nos conceden las Leyes, en nuestro País dictadas y actualmente en vigor; no necesitamos autorización de ningún neo, el Alcalde... es el Alcalde.

— ¿?

Fuime directamente al señor Alcalde, (hombre tan gallardo como don Juan Tenorio (y al decir de la gente menos calavera que el Casto José.) a quien respetuosamente hice la bailófila petición y... nada, no puede ser... si se lo hubiéramos pedido con tiempo... ¿quiza... ¡La Garra! (Como dice Linares Rivas.)

Luego mi amigo me contó la polichinelada del chupa-tintas Puig, y, francamente, comprendí sin necesidad de esforzarme, que en un pueblo donde no hay elemento que pida siquiera se le dé rienda suelta cual reza el articulado de la Constitución Española, tampoco puede haberlo para derribar de la tribuna a un charlatán que, esgrimiendo villanamente el arma farsante, hierre por detrás. Costumbre jesuítica.

¿A que el rapa-velas Puig no es capaz a decir cara a cara y en el terreno particular a este recién llegado de La Habana, las mismas palabras que pronunciaron sus estúpidos labios en el mitin de Buñola?

¡Pariseos!

JORGE MARTÍ ROSSELLO

FOCH Y FUM, defensa y garantía sa tranquilidad a n'es suscritós.—Bolseria 17 pral.

¡VISCA SA LLIBERTAT!

Concurs de FOCH Y FUM número 2

Bona Petició

Desitj mascler ben sensé per poré arribá a sa meta, que tenga algo de poeta y vulga acompañarme però sense romprermé lo que vint anys he guardat i v ben sensé he conservat. Cap a la India anirém y entre es bárbaros... ferém... cualsevol barbaridad.

NOTA: Si sa presenta armas al hombre no el vuy, pues desitj conservá sa neutralidad fins que arribarém al país salvaje y allá... ¡oh, alá! Beligerancia permanent cuant jo cridi: ¡Viva el amor libre! Enseguida, ma a n'es fusell y... ataque a la bayoneta.

Socorro In-Socorrable

Una-ganga

Desitj mascler jove, rich y guapo per casarmé, amb sa condició que vuy tení criada, cambreta y cuinera, m'han de fe diariament cada día sa manieura, sa pedicura, sa orejicura, sa oronellicura, sa pipellicura, sa capicura y sa llombrigo-licura o sia arreglarmé ses mans, es pens, ses oreyes, ets oronells, ses pipelles, es cap, etc, etc.

Vuy apendre de tocá piano, vuy aná diariament a n'es teatro y a paléu, y mirá amb uns impertinentes, a sa sortida, un automóvil, vuy asisti a ses veladas d'es Círculo Mallorquí y a totes ses recepcions aristocráticas, vuy un chalet de recreo y si m'encapritx amb cap figurín pollito bien, es meu marit ha de aguantá y si heya interrupció eléctrica es cuidará d'encenderrmós una espelma.

Tench 37 anys y no he festetjat may. No estich pajillada.

Es candidats a sa meua elegant persona, tenen sa paraula.

Baloni Rodet (Fabricante de s' Alfombrera y fiastre de Madó Rango sa Padassera.)

Contestació

A la Sreta. Virginia Casta Pura

M'oferesch, no es queixará, n'hi donaré abastament ja que tench de neixement lo que mumare hem penjá y axó de tant d'engronsa, abans si que era menut

emperó tant m'ha crescut que no sé hont posarló y si vosté hem fa es favó de sa capsas....

Xim Cuc Brut

Nota de Redacció.—Fins día 8 d'Octubre teniu temps d'enviá trebais. Desxondiuvós y a guaná ses 25 PESSETES.

D'es Concurs de Flastomies

«Un membre de la Liga del Bon Mot» ha vengut a cobrá ses 25 pessetes de premi y en so fi de que no vos figuré si es en Jaime Puig ni cap altre dragó d'el «Correo de Mallorca», autorisats per éll, vos dirém que nom Pep García Oliver habitant de Son Suñeret.

Tot li sia enhorabona, que bon profit li fassen y que no sien ses derrerés. Amen.

LA ISLA DE FORMENTERA

Hace tan solo dos siglos que habitabanla burros y puercos, estableciéndose poco después allí los «payos» que, en verdad, poco les faltaba para rebumar y gruñir como aquellos. Vivian estos de la caza y pesca, y los navegantes pasaban con verdadero pavor ante sus costas. Este miedo era justificado porque sabían que embarrancar allí era desaparecer. Como lobos más que como piratas, caían sobre el barco no dejando en un santiamén ni rastro ni vestigio. Una vez pudo llegar nadando a Calasaona un italiano tripulante de un bergantín que se fué a pique, y cuando el hombre ya en tierra, fatigado, anonadado, desmayado, volvió en sí, notó que estaba en cueros y que había sido despojado de la camiseta y los calzoncillos, únicas prendas que llevaba.

Claro que esto era en la Formentera de ayer. Hoy queda aun el sello ancestral de aquella época. Los hombres llevan patillas a lo Mombars; la mujer, estiradita, con el sombrero tirado sobre la oreja, delata aun la avispa compañera del pirata. Luego, la indumentaria, la tacañería, todos los rasgos característicos del que no sabe de reconocimiento y gratitud....

Desde hace pocos días tienen ya los formenterenses un telégrafo para comunicarse con todo el mundo. Se ha de ver con pronto, no se comunicarán, ni con nosotros. ¿Para que les ha de servir a ellos el telégrafo? El telegrafista se dará allí lo que se dice una vida de cerdo: comer y dormir. Manipulará una vez al año o antes si hay peligro de muerte y hay que avisar para una consulta. Después de esto, nada. No hace mucho se les dió

un vapor y prefieren en sus viajes el falucho de popa de aletas....

Decia un periódico que la inauguración del cable fué una fiesta fraterna.... ¡Mentira! Aquello fué una indecencia, una desfachatez indigna, una pura vergüenza.

Yo lamento que el escúpulo no me impida decir estas cosas. Pero no hay remedio; soy así, como otros son lo que son. Y, concretándome ya a este hecho en sí, si yo hubiera sido el agasajado, el homenajado, el invitado (¡!) al despedirme de aquella gente que, exenta de delicadeza, permitió que tuviera que recogerse en una taberna inmundada para no pasar un día de hambre, les hubiera rociado este brindis: Ya teneis el cable ofrecido..., pero no quiero irme de Formentera sin antes decirlo lo que sois: los habitantes primitivos de hace dos siglos.

PEP DE SA TORRE

D'Artá

Es paperot bañat que circula per Artá y que sa titula «Llevant» publicá dia 16 de s'actual mes un escritucho la mar de chocant firmat per un tal Rufo periodista de fama universal pues es molt conegut de ses personas de casua y a s'espresat escrit conforme diguerem la setmana pasada voliem contestá en castellano de Castilla com diria en Zamorano. Pero lo que pasa; actualment heya asuntos de mes importancia y per tal motiu estarém uns cuants dias a contestá a n'aquest pobre Rufo, a n'es cual prometém ferli es cas que se mereix ja que creim de primera necesidad di ses quatre veritats a tal desgraciad y posarli de paso unas mitjes soles noves en s'objecta de que tengui mes bon camina y no fasi papés tan ridiculs.

Y tornant a n'es dos vividós que duen es nom de Parragó y mestre Miquel, dirém que per una petita temporada deixarem també de contá ses canallades indecens d'aquests dos alcajots sense cartilla, ja que es precis dirli una mirada a sa descuidada administració municipal y parlá d'alguns empleats que desde temps inmemorial s'han calsat ses botes y es poble enter y fan a n'es pareixa amb sa majó barre del mon tot lo que los dona la gana.

No sempre serán en Parragó y mestre Miquel y ja que es poble está cansat d'aquest asunto, per varia, desde avuy sortiran amb escena dos personatjes nous, que son figures principals de s'interminable comedia que sa representa a totes horas dins sa Consistorial d'aquest poble y tals personatjes son: es nostro casto Secretari señó Sard y Blanes y es seu digne compinche señó Fornés y Muntané. Aquestes dues estampas ocuparán sa nostra atenció varias setmanas, per después torná parlá d'en Parragó y mesire Miquel y axí no cansarém es poble. Proximament se comensará pues sa gran batalla.

També avuy dirém quatre paraules relatives a ses queixas rebudes a n'aquestas oficinas foch y fumeras y que fan referencia a grans abusos comesos per sa compania d'es ferrocarril amb sos vagóns de tercera clase, ja que no se sap a ciencia certa si tals armatostes ambulants, son construïts per transportá porchs o criatures. Ses personas que viatjen no teneh mes remey que deixá sa mitat d'es cul a caseua y de cap vent d'el mon heya dret a fé pagá pasatje sensé y no poré colocá mes que una part de cul demunt s'asiento. Eis pasatjes moltes vegades van com a sardines y si un sa queixa es maltractat. A les bones mos dirijim a sa compania y si no posa en circulació es vagóns que legalment mos corresponen farém una terrible campanya y tal vegada lo de Santanyó o Lluchmajó no será res comparat en lo que farém nollros artanenchs.

De famellas ja sab es vecindari que ma repugna di res, però es precis adverti a una morena de Triana de nas afiladet y mare de familia, que si ma

pren per fiy de viuda y juntament en certs gatvaires que li esploten es cuiro sa proposen rifarme que esiguin tots jojo al Crstol que cuant menos so creuran els empinaré es carro y s'averia será grosa y ben segura. ¿Mos has comprés tu bagasera? Idó ves en sos uis ben espolsats perque si no camvias de vida s'estremunció no hey será a temps y si sa meua ploma fa lo que sab fé en dos minuts morirás com una rata. Si ve aquest cas no sé si ma será posible asisti a n'es teu enterro, però sé cert que tendrás coronas a volé. ¿Mos has comprés tu, mantidera? Si no heu entens te parlaré cla de tot.

Y per avuy deixaré sa lapisera perque escrich dins s'automóvil y es tuptups ocasionats p'es clots de ses infames carreteras mallorquinas, m'han trastornat sa pauxa y es servell.

La setmana qui ve farém cantá unas salades malagüenás a dos o tres toreros d'hivern y una famella que fa es molinete d'una manera admirable, cantarà y ballará «La Pulga».

Será gros y fins divenrés.

VEN Y VEN

D'Inca

Sesió Municipal 21-9-22

Asisteixen s'Alcalde y 6 señós Concejals, trámites de cajón y endevant.

Nostro Alcalde manifesta que reunija sa comisió d'obras, entre altres asuntos va tractar d'es soterrani que clandestinament construït va eser a sa casa d'es Carré de Comers.

Se despren ela y llampant que es propietari de marras lo han aconseyat, escusantsé en so sentit de que cuant va adquirir sa casa de referensí, estava ja construït es soterrani qui mos ocupa; confesant espontáneament que es cert lo te introduït mes d'un metro dins sa via pública.

Aquest darré estrem, sa confesió d'es mateix propietari, demostra que es BARBO acertat esteva al denunciar es fet a nostras Autoridades y en cuant a n'es resto de sa denuncia, está tranquil que si ve es cas, es mateix BARBO precisará sa fecha en que comensaren ses excavacions, y a los vecinos, posible y picapadrés, los será facilisim justificació.

Lo esencial es que sa comisió sa personi al lugar del suceso ahon sa podrán convenza de sa veracidad d'els meus ditxos y luego emitesca dictamen per después resoldra lo que procedeix nollro magnánim Ajuntament.

Conste ahont convenga, que es poble impasient espera es fallo justicié.

Es resto de sa sesió va careixa de importansi esceptuant un ruego del señó Rayó a sa comisió de subsistencias en so fi de que cuidi de corretji un sinnúmero de deficiencias per ell esposades qui afectan a los preus de nostro mercat. Nostro Alcalde promet complouerli y prou per avuy.

BARBO

Estellicons

¡CATALINEROS!

En so fi de donarvos majós facilidades per sa correspondencia d'es FOCH Y FUM, hem posat un buzón destinat a sa correspondencia Arravalera a n'es Kiosco de don Mateu Grimalt a sa Plassa de Navegació.

Fa bons buñols (de pasta) y ven totes ses obres fins avuy publicades p'es populá MASOLE ROS.

DE S'ARRAVAL

P'es carré de Caro, prop de sa Casa Blanca hey tenim una sedera qui apesá de havé criat mes que una conia casolana, encara va mes alaire que un aeroplano.

Aquesta catalinera es una pedra foguera.

De Génova

Per Sant Agusti tenim una marmuladora amb una llengo mes cremadora que sa ploma d'Es Mascle Ros. S'altre dia deya a una criada amiga seua.

—¿Que no saps que ja festetj?

—Enhorabona zy amb equí?

—Amb so mestre d'aquí devant.

—¿Es que fa sa casa nova? ¡Ca barrell Ell festetja n'Antonieta d'es Coll d'en Rebassa, que la dugué per sa festa y per Génova fi diuen l'amo de s'hort, va amb serio sa cosa...

Crispinilla poch xerrá

o sinó, de lo contrari

FOCH Y FUM ta cremará

amb so misto d'ES NOTARI.

ASISTENCIA PALMESANA

Per haver mos arribat tard es B. L. M. que mos enviá es seu President don Pedro Andreu, no poguerem anunciá s'important velada que celebraren diumenye dia 24 la cual va resultá lluhidísima amb estrém dat a sa gran competencia de sa Junta de Festejos y s'acertada asesorió del señó Andreu.

Enhorabona y que no sia sa derrera.

Cine «La Protectora»

D. Jusep Fullana Pons actual Empresari d'aquest important Cine que tantes suades costá a n'el señó Suau però que lográ posarlo a la cúspide, mos ha enviá un pase per sa present temporada 1922 a 1923.

Agrahim s'atenció y desitjam prosperidades a sa nova Empresa.

DE CAMPOS

Va per don Cosme Maria Oliver.

Una obra de Misericordia diu «Doná beure a n'el qui te sedé y tancá sa cisterna d'es Pou Nou, es casi lo mateix que matarmós de sed y conste que es cans rabiosos, está comprovat que hey tornen a falta d'aigo, axí que si es poble de Campos torna rabios, será per falta de prevenció per part de ses Autoridades.

Som molts que no tenim cisterna, pues si tots fossém Dons Cosmes, cap perill significaria es cierre d'es Pou Nou ja que don Cosme Maria Oliver perventura te mes de vint cisternes propiedad.

Cosme Maria Olivé

que amb política enlluerna

a veuré si arretja bé

es perill de sa cisterna.

Som un que no tench cisterna

¡EUREKA!

de Francisco Borrás, Librería

BOLSERIA, 10 PALMA

Esta casa es la que TIENE y

VENDE mas calzados por su

SERIEDAD

PRECIO FIJO

Pligero; calsat que treu. Buretal amb economia es carré de Bolseria allá a n'es número 10.

¡A Can Bergal

Si voléu fe un bon diná cuant anéu a S'Arenal, creis que el faréu colosal. En Berga teniu allá, bon MENÚ vos servirá fent amb tot bona mesura pues es FOCH Y FUM vos jura de que aquest gran RESTAURANT TERMINUS, va progresant y heu cóbra amb gran baratura.

¿Ta cases?

—Vuy comprá es mobles usats per sortirné mes barato, sinó hem ferán pagá el pato. —Si los ta fa comanats amb totes comoditats en BASSA de S'HORT D'ES OÁ los hi pots encarregá ja que éll no heu cobra amb usura pues heu fá amb gran baratura. —Avuy heu miré a mirá.

Pedro Crespi

—¿Melóns com es seus? ¡Ningú! —Sindris com ven éll? ¡Ja may! —Creumé lo que jo et dich Blay pues ja saps que mir per tu. —Amb fruta, es mes oportú creu que es en PEDRO ORESPI y ningú la pot teni tant bona y sana com éll. —¿Vols di que no vas de pell? —Si no creus amb jo anemhi.

Can Perantoni

Tantsols per s'antigüedad ja es casa que s'acredita y anarhi a menjá invita ja que allá veus netedad y es gavati approfita allá una ració vos deixa. Es padri abans de jo neixe ja hey anava y mumpare seguí ananthí amb mumare y jo hey vatí, perque m'engreixa.

Transportis

Qui d'en GANDARA es serveix creimé a mi que no s'hen queixé ni per res d'el Mon el deixé ja que molt sa distinjeix y ets elojis sa mereix s'Ajencia LA UNIVERSAL EMBALADORA Total feis sa prova una vegada y diréu, si que m'agrada, ja es segú, no te rival.

Bevéu

Un glop de PALO GARAU vos deixará assaciat. Cuant estigéu desmenjats amb éll sa gana cobráu y si no heu creis, heu provau y veuréu com tench rahó ja que es PALO superió que en heu tot Mallorca enter. PALO que res el supera ni sols amb comparació.

¡Gastronomos!

A sa FONDA DEL PERÚ tothom ja hey sap de memori. Mes que FONDA, alló es la Glori, alló és es puesto oportú per menjá net y segú ja que te molts bons cuines, nets y fanés camarés y en fin, a Can JUAN SANSÓ sa serveix de lo milló y vos costa pochis dobbés.

¿Que vos pareix?

Com en RIGO ja no heya qui pugá fé such milló y sinó demanahó a qui te bon paladá. Cap bon bevedó heurá dins sa terra mallorquina, cosa mes bona, mes fina ni de tant bon resultat com es licor fabricat p'en RIGO DE SON SARDINA.

La Casa de las Medias

—¡El derrochel! ¡Sa rematal! —¡Sa regala! ¡Sa líquida! —¿Que te aquest señó que crida? —Si heu de masté cap corbata segóns veij avuy ensata y amb calses te baratura, son calses de llarga dura y amb cuestió de merceria, n' ENDOLZ ven avuy en dia barato y sense mesura.

S'Arenal

M. Bibiloni — Soledad

Sant Esperit 18

de la Gándara Can Perantoni

Fonda Peró

P. J. Rigo

Sindicato 113

CINE ASISTENCIA PALMESANA

CUPÓN REGALO

Retayá aqest cupón y entregauló a n'es porté que s'Empresá vos convida gratis sense pagá res a veure es comensament de sa serie

LOS GINECES ROJOS

p'es populá PUNALES, Dimeores día 4 o sia es día de Sant Francesch.

Ball benèfich

Per demá disapte dia 30, s'ha organísat un ball amb bandeja a n'es Cine Dóré d'Ets Hostaletes, a favó de sa viuda de s'asesinat Toni Serra Tomás.

PESTA DE BUÑOLA

Jo vuy fé una reseña d'es día de Sant Mateu porque lo que hem sap mes greu que com mes va, mes s'espeña.

Día 20: Completas (de tot) a l'Iglesia que no sabem si o no foren concurrídes. Es vespre res, res y res, Un embut REDO y uns gallús tisichs.

Día 21: A les set o les vuit, arriba sa «Banda Sollerenese». Mos tocaren lo que tocaren s'altre festa y malo «malorum» es músichs, però es directó está colosal cantant la ra-lá, sobre tot cuant fd un «sòlo» a n'es boleros.

A las 10, espeterrant sortida d'ets obrés amb sa caña y apenás sortíts, un señó foresté si atraca y los diu: «Dame un fliruli.» A la cuenta los havia presós per venedós de «el tirurit caramelo».

A les 4: Procesó: No hey anarem. A las 5, Corregudes a peu. Es corresponsal nostro goña d'es magres pollastres y unes joyes que ja tenia son dues joyes que te are. Corregudes de cintas que posaven en sinta a loihóm.

A las 7, principi d'es ball que comensá amb boleros y acabá amb «mateixos» y no amb «mateixas» com deva es programa. En Custiné de Santa Maria va fe... de tot, alló sa diu no tocá Malhoréa y si el tregueren a la forsa no es que no heu maresqués.

Que te penses Custiné que ses famellas han d'esé totes «salades». Cá hombre, ni hsyá que están bé de gust.

A las 12: Fochs y Fums. Día 22: Idem, idem. En total un fastidi y un aburrimient.

Protestám d'es boleros y abogám p'es ball de sala. Mereix es nostro aplausó es servici de autos-camións y que no se interrumpa. A veure si canviáu boleros amb ball de sala. Pues d'es modo que balláu Buñola tantols s'igualá a l'India.

Es peix Nicolau

DE LLUCHMAJÓ

A n'es número 208, corresponent a dia 23 d'es mes en curs, d'es setmanari «Es Gallets» natj ilejji sa «Padasada Lluchmajorera» que s'autó haguera fet milló titularle «Sa venjansa d'un valent covard».

S'escriu de referenci es un teixit de injurias y calumnias surtides d'es bolet atrofiat de un joven imberbe que si está 6 días mes a neixá haguera nat com es gorá de Son Quint, en quatre potes y coletjant.

Aquest jove vist d'enfora pareix un «palomito», però es un catcho d'imbécil que no s'ha donat conta que atacant sa honra de una atlotá decent com a fet éll, tuthóm ha vist que s'únich pecat que te aquesta jove que ha donat motiu de posarle demunt es «Gallets», es que quant aquest potenc li demaná relacions l'hi doná pedás.

Si Juanito, si haguessen de posá demunt es periódich totes ses joyes que gasten poblos hen poriem fe una dotsena de periódichs jehé, per Lluchmajó totsol.

Riurá moll, qui riurá es derré; y tu Riayes en tendrás pocas. De títlo ferás consum.

Juan, cuant es FOCH Y FUM te parlará de ses patas.

CASIMIRO

Lluchmajó Septiembre 1922.

Velada benèfica

La celebraren disapte passat a n'es Teatro Victoria a benefici de sa viuda d'es malograt Toni Serra Thomás essent molt aplaudits tots es números que componien es programa.

Segóns s'estat de contes que detalladament mos enyia sa Comisió formada per P. Vaquer, J. Marcó, J. Sañcho, T. Morey, M. Aloi, A. Quintana, F. Quintana, R. Roca, M. Villar, R. Tomás, A. Vidal, P. Massanet, B. Oliver y A. Marcé, amb conjunt sa recaudaren 293'60 pts. que, descontades 89'35 pts. de gastos, ha donat per resultat un total de 204'25 pts. a favó de sa desgraciada viuda.

Sa Comisió, amb nom de sa desventurada beneficiada, fa constá es seu agrañiment a totes ses persones que contribuieren a s'acté y especialment a la Sra. Antelm y Srta. Martorell que sa negaren a cobrá ets acostumats honoraris deixantlós a favó de sa viuda (prenguin nota d'axó ets aficionats a n'es teatro) com també a don Francisco Soler y Prats que regalá es mil programas per dita funció.

Com veu es lectó, entre es noms de sa Comisió organízadora, no hey figura cap Toni Coll, axi que a lo publicat disapte passat en «El Día» estám s'ercentífic califficatiu adequat y será asunto que el tractarem aparte després de sa Comisió verdadera haverse entrevistada amb éll.

Per sa nostra part, felicitám lo actual fins avuy per sa Comisió.

En Tomeu Gay

Pinta carros, carretóns y tot lo que sa presenta fent pagá escassos vellóns y amb ses señas condicions es demés pintós rebenta.

Pintó

Pintó

D'es Pont d'Inca

Bram d'ase no puja al Cel y si hey pajo no hey posa rel. Paraules d'en Xim un dia que no mirava prim.

May m'haguera cregut fermé tant populá com som y que d'es meus escrits hen fessen cas es SABIOS d'es poble els quals fins avuy havien mostrat indiferencia; un article oportú dedicat a UN DONAT, ha estat lo suficient per despertá es sonambulos. Estich d'enhonabona. Jo que ja estava avorrit de veure que no hem feyen cas.

Aquest donat, sa coneix que amb vista de que no pot lligá con los mayores, s'aconhorta con los menores cosa que he sabuda per confidencia d'un homo que no li donen el cual m'ha dit que tot es renou y rum rum que mogaeren, no era p'es gallet sinó per s'article meu d'es FOCH Y FUM.

Ma digué qui varen essé es quatre promotors, ja los coneix y apesá de que fins avuy havia aufagats articles porque no los coneixes es poble, d'avuy endevant, en Xim, aquell Xim amich e incondicional d'ets amichs amb vista de sa vostra jodiada, vos retira s'apoyo, vos retira s'amistad y vos retirará... sa careta d'hipócrites que heu conseguit du fins are, axi que, vius y endevant.

¿Complots contra jo? ¿Venjansas caciquilla contra en Xim? ¿Ay de noltros si aquest donat arribassen a governá! ¿Demanarien es dret de cuixai? ¿No es cert que si vltros, cuartelo donat aixecaseu es cap, tothóm es: costat vostro serien miniatures microscópicas? No saludariu ningú porque estáu carregats de vanidad, però es que mes sa destaca es el hombre grande (no heu confonguéu amb grande hombre) però jo li aseguro que ses mataixes armes que li han servit per molestarme a mí, dins poch temps servirán per éll y es quatre compinches, els quals no poguent trobá un padrí, majó d'edad, s'han haguts d'aconhortá a fé de didots a sa chiquillada.

No mos torbarém a veure el hombre grande ballant la rumba per entreteni a la gente menuda.

Xim DE SÓLLE

Tenim notícis d'un enlús matrimonial entre una viuda ervisenca y un fadri campanet. Sa viuda es de bona reputació, però amb cuant a éll, sabém que li agrada mes jugá amb ses cartes que amb alló que no te óssos y te forat y no s'ona.

No beu... aigo de má. Ha fet promesa de deixá es vicis petits y sa que li du es matrimoni te tres fies, però com que dit bergant no li agrada, l'entrosca a s'ervisenca. Hasta anaren junts a Lluch a consultá es cas amb sa Moreneta y la setmana qui vé que estarem mes ben informats, vendrá sa segona part que es sa mes iltastimosa.

Una sogra repelencia dins aquest poble tenim que no mira del tot prim... ¡Ay pobre viuda ervisenca! Creumé, que ta competim.

Toni Llabrés

CIURIJÁ Avenida Alejandro Rosselló, 17-2.º-2.º

DE PELANITX (Consistorials) Sesió 25—IX—22. Concejals 13. Ses comares no hen surten y noltros? Ja heu veurém. En Gori fa es pasacal y recuy lo que es retjidós no retjirats han deixat-escrit.

Relació de contes. (No haventni cap a favó nostro, se pasa.) Estanci presentada per un solá, ve plano, tots miden y no s'entenen. Qui es bnñolé que fassa sebrates y qui es sabaté que fasse bunols. ¿Vos agrada?

Después de molta discusió y serie interminable de Señó Secretari fassa constá axó, Señó Secretari fassa constá... y conste que mos consta que domés consfará lo que los convendrá que consti. Mascle Ros feu constá. El señó Fusté mos fa a sebre que un día conversant amb so mesire de la Vila que te quatre (galtes) li demaná ahont tenia los ocos ¿que no veu aquesta pared? Y es mestre li contestá que si queya enterra s'aturaría. ¿De vé?

Segueix pexi minutti seguit de lectura de fechnes, fort escandol, dos concejals quedan roncós de tant de crida, intervé el Beato Ramón Llull diguent ses paraules d'es capítulo 25 versiculo 32.—Señó President, ¿no te una campanilla? Es públich esclafi amb riure esperant que li contestarien.—Tench un picarol.

Finalment, mos donen sa notici que un porqué catalá ha regalat 100 pts. a s'Ajuntament per un microscopio. Aquest catalá traficant amb porqueria deu tení pó de calca porcada. De porqué mallorquí no hen coneixém cap que disfruti de 100 pts.

Mos conviden a ses sesiós futuras que serán a les 8 y per avall s'ha dit.

El Titep Aruam y Perlinplin

DE SANTA MARGALIDA

Feim a sebre a un jove molt estufat, que sa miri amb lo que fa amb ses atlores o sinó la setmana qui vé el publicarem a n'es FOCH Y FUM.

Per aquest pic no l'anomenám, però alerta que parlarém d'es qui afaiten y fan matalasos

SOBRANT Entre es molt original que mos ha sobrat heyá sa contestació a n'en Miquel Caldés de Lluchmajó, es ball de Son Peñafior d'Alaró, Asuntos catalineros, de Son Sardina, de Génova, de Sa Vileta, de S'Arracó, de S'Aranjassa, de Santa Maria, de Campanet y altres. Tot anirá.

Tarjeta postal

D. TORRAT BERBA MUNDO

Amb aquestes lletres, comondre es nom y llinatjes d'un concejal perpetuo de s'Ajuntament de Palma.

FOLLETT DE «FOCH Y FUM» NÚM. 3

Verg. ¡Mal un tró de carabina ja sentisses dins es cap! Una clau recuhirás hora y seña elejris que ella es meus intents ja sap, y mes l'iquero que es vent aquí altre pic.

Xim. Esta bé. (Xim fa mutis.)

ESCENA II

VERGUETA Y GASPARÓ

Verg. —¡Gasp! oní! Gasp. —¿Que volé? Verg. —Escutchiame. Gasp. —Escuchent. Sentí molestar puó mi vein cuó seu un gran señor parli suá lingua is micor. Verg. —Pues parlem es mallorquí. Digués. ¿En Maga-Cantóns ha vengut avuy?

«TENORIO MALLORQUÍ O HAZAÑES D'EN VERGUETA Y EN MAGA-CANTÓNS.» ORIGINAL DE «ES MASCLE ROS»

Gasp. —Señó, tant sert com som Gasparó que no es veu ni p'es recóns. Verg. —¿I d'ell no s'ha sabut res? Gasp. —¡Ah! (Fent memoria) Verg. —¿Que passa? Gasp. —Una historia ma vé are a la memoria que vos pot guíá. Verg. —¿Quina és? ¿Que será lo que jo serch? Gasp. —Pentura. Verg. —Mem contamó. Gasp. Avuy... fá... un... añy... redó... (Pensatiu) Verg. —Segueix o un mal cop t'esverch. Gasp. —S'esperí que estich pensant es fet que va sucsehí (llarga pausa) Verg. —¿Pretens riurerté de mí? Gasp. —No señó. Verg. —Pues ves contant. Gasp. —Un día en Maga-Cantóns aquest que vos preguntau

y datos m'hen demanau.... Verg. —Deixa aná aquestes cansóns suprimint tal cas estrañy, referent a s'historieta, cuant posaren de amb un añy es fé fortuna y mes dañy Maga-Cantóns y Vergueta. Gasp. —¿Sabeu s'historia? Verg. —Completa. Per axó t'he preguntat per s'heroe d'aquesta feta. Gasp. —Será persona indiscreta si es que amb mí no haje pensat. Verg. —¿Pot sé no tens tu confiansa que venga en Maga-Cantóns? Gasp. —Fa dotse mesos redons y he perduda s'esperansa Avuy ja ningú s'atura, es meu gás, s'óns no s'encén.... Verg. —No hen parlem més. (Mitj mutis) Gasp. —S'hen vá? Verg. (Dantí un duro) —Ten.

Gasp. —¿Sou vos cap d'ells? Verg. —Perventura. Gasp. —Sent axi en vendrá cualcún. Vosté ma fá respirá; si es que vengan, be anirá. Verg. —Jo se cert que en vendrá ún. ¡Per si venen tots dos prepara dues bóteiles que jo ja m'encarrech d'elles. Gasp. —Quedám entesos. Verg. —Adios. (Verg. fa mutis)

ESCENA III

GASPARÓ

¡Santa Paula! ¡Bons torrons! M'ompliré sa butxaqueta si es sert que anit ve en Vergueta. ¡junt amb en Maga-Cantóns, (Sa sent brega) ¿Que es axó? ¡Cris y renou! Cualca cosa heurá passat. (Surt demunt es portal)

Sí mumare

Ressopons

—Que hey puch fe? N'estich xiflat. d'és caragols de BONS AYRES. —Fiet meu, tu tens mals caires y morirás empatxat. —May, may havia menjat amb tant de gust com allà. ¡Sabéu que de bé los fa! ¡Vos jur que valen un mon y allà es pot fé un resopón pues barato heu fa pagá.

Caragols

Calsat Estarellas

Colón 27

Mirau be es seus mostradós y llevó hem contestaréu maem si p'enlloch trobaréu calsat tant fi y tant lujós, tant barato y tant curiós. Y a mes, si no vos agrada sa feina que heyá esposada si entráu a dedins trobau amb calsat lo que sercáu, feina bona y reforsada.

Colón 27

Toni M. Fuster

Le Printemps

A LE PRINTEMPS trobaran roba amb bona calidad, tot cuant sa moda ha creat, lo més modern, lo mes gran, allá esposades están ses GAMUZAS, cosa fina que la creme mallorquina durá aquesta temporada, cosa bona y reforsada que es lo que es bon gust afina.

San Nicolás 3 y 5

Beveuné

Ramon Vich

Es DIDÓN es sa beguda milló que s'ha fabricada y que mes s'ha propagada y sa que mes s'ha venuda y te parroquia crescuda sa que ja may morirá pues tot s'hivern s'hen beurá y es ben cert lo que vos dich o el meno en RAMÓN VICH tot l'any en despatxará.

Vidriera 30

¡Visca en Peña!

José Peña — Craps

¡Pajesos! Si en PEÑA vé esperauó a s'estació que te un surtit superió amb trajes, que van molt bé, tantsols en PEÑA sab fé de donaró regalat, éll es comers ha enterrat ja que ven amb baratura bons CORTES de llarga dura y d'espléndit resultat.

Pasaje Manen 13-2-2

Fonda Sollerense

R. Juanot Colom 37

Avuy qui sa mó de fam es perque li falta gana o es un tio tarambana ja que si te bon barrám, barato aquí li donám tantsols amb 1.50 un plat de sopa, bastanta un bistech o una costella o un aguiat de vadella y un servici net que encanta.

Fonda Sollerense

Verlo es creerlo

Fonda de Solier

Com a FONDA acreditada sa de SOLLE es lo milló la cual no admet discusió ja que es tan anomenada que roy seguit sa jentada diariament hey acudeix, allá bon menjá es serveix y per escasos vellóns amb cuant a ses raccións en JUAN ROTJE es distinjeix.

Juan Rotger

Lletjiu axó

Fonda de Solier

S'ANIS TUNEL provaréu y molt l'hauréu d'alabá si tenu bon paladá ja que amb un pich que el tastéu creisme que repetiréu ja que el fa en TONI NADAL de manera colosal y ja diu Mallorca entera que cap ANIS el supera y es ben cert, no té rival.

Ants «Túnel»

Claro que sí

Carre S. Elena — Inca

Es PLATÓN no moriréu en que móri sa caló. Es beguda superió y com que es públich ja está esde es dia que el prová encantat de tal beguda, es cosa d'el tot sebuda que es taverné que el serveix fe parroquia conseqüeix ja que qui el prova no muda.

Tonreu Mateu Pedro

D'Esporlas

Com n Corresponsal, ma present, m'oferesch a tots y a totes, y vos fatja sebre que som conquistadó de tesoros femeninos y si no heu creís, el tiempo doy por testigo. S'han contades coses grosses de jo, però tot es lletra morta, ma sobra serenidad pell y... pallerenca per arrosira es perills que sa presentin. Perque efectivament, ses atletes mes fines, mes divines y mes pillines entre ses mallorquines, son ses Esporlarines. ¿No es cert nines? Tench molt per dí, y un poch cada setmana, tot anirá, tench una llista interminable de noms y asuntos, que posarán carn de gallina a cualca Esporlarina. Admet polémicas justes y artículos amb defensa propia. Y la setmana qui vé sa tasca comensaré.

Es Corresponsal

Protesta de Manacó

La setmana passada hen verem una a demunt «El Día» dirijida a sa nostra primera autoridat sobre abandono que te «Empresa de coches fúnebres a n'es servici, fundanté amb sa raquitica indumentari d'es personal y altres coses y noltros a n'axó no hey deim res, so llament opinám que totíom ha de viure y visquent totíom, s'empesari no pot viure. Ya a proposit de protestes, no tantsols aquestes s'han de diriji a sa primera autoridat, cosa que rutinariamente tenim per acostúm, noltros periodistes (i) pues heyá moltíssims altres abandonos que sense essé de sa seua incumbencia los hi abriuhim. Escoltan axó: ¿Heyá dret de que sa proveyescan certs estanyis de moltíssim tabach de cincuenta y es día sigüient estiga agotat? ¿Heyá dret de que per un poré fumá s'haje d'arruiná? ¿Qui hen te sa culpa d'axó? El señó Administradó de s'Arrendataria que mentres éll y es seus amichs entengan de los de cincuenta, ets estanyis que fassen negoci explotant es pobre fumadó que se fumin s'apodo d'es jenre de l'amo'n Tomeu Servellora. Es d'esperá que s'evitará tal abús, o de lo contrari a n'es causant li ferém fumá tabac de póta y creis que el trobará amarg. Volém fumá abastament o vendrán avisados. Administradó! Al moment, m'enviy un grapat de puños y feré es repariment.

Un fumadó

Dins es tren (Retrassat)

S'altre diumenje passat, devallava a Palma una dona d'es poble de ses carabases que a Muro s'ha feta populá cantant dins un ferricó per imitá es fonógrafo y alguns d'es pasetjés volien que cantás a dins un petre ilo que sa va negá a fe per pó de que la posasen a n'es FOCH Y FUM segons s'esplícá. Trob que mes li convenia no haveré feta pregá y cuant era hora cantá pues sa nostra policia sempre vijil ant está igual de nit que de dia.

Un que amb ella viatjá

De Son Servera

Tatari-tari-ii-ti-ti Amb so permis de s'autoridat lluenta d'es poble Serveri, feim present a tot es públich en general, que si no plou, día primé d'Octubre tendrán lloch ones colosals carreres de cavalls, quedáu tots convidads, però amb s'obligació de que cada cual s'ha de pagá es gas tos de lo contrari cadescú a caseva y es cans a Can Coll. Es gorrío ja fa preparatius cavallistes y no sabém si ensaya una emboscada o si desitja treure es sebre, pero alerta que a n'aquest poble si fan moltes tomátigas y es serverins no mos deixám rentá sa cara amb un pedás aixut. He dicho algo? Si es que poséu baratet el importe de s'entrada vendré. Si feis cap porcada, ibon re-de-bota freret! Hey heurá foquifumada.

Un aficionat a n'es trot

Nota.—La setmana qui vé publicarem s' asunto d'un carabassut aspirant a pilot.

D'Es Hostalets

Per aquí tenim sa Cuadrilla d'es «Bruts», que mesclats amb sos «Lloros» mes significats hen fan que mereixen garrot y en canvi élls tenen per una gracia lo que sa jent mesurada te per mala pata y groseria. Sa reuniren a «Can Palanca» s'altre día, en Juan de sa Droguería, en Damiá, en Sirérol, en Noguera, n'Oliver y com a president en Baltasá. Soparen d'ous (es porien havé menjats es seus) begueren vi (jient de porró!) s'abauraren d'alcohol (ni si fosen llumetes) y per final representaren es notable gorrero Moya que l'abauraren de vi hasta que se hartó. Luego acordaren robá un meló cloveya y piñons inclusive y a n'es Cine fent atlotades y burrades amb so meló, es dueño los hagué de crida a s'orde però amb vista de que no s'ennmendaven, los denunciá a s'Autoridat y a sa ratera falta jent, per cert que los haguessen enxiquerats a tots si a n'en Juan de sa Droguería no li dona es vómito vinicolo que li durá tres hores y a les tres de sa dematinada lo transportaban a su domicilio.

Tots aquests passarellets que pretenen d'homonia, jo esper de que cualca día amb un esplet de bolets perdrán sa chistologia o sia bramología fent s'ase p'Es Hostalets. Es Docto de la Lley De Sant Antoni (Ivissa) En Bertumeu y en Puet y en Puet y en Bertumeu. Segons m'han enterad en Puet está de irtuá a s'hort d'es... o mes bendit está allí rebentán de feina de les quatre d'es demati hasta las nou d'es capyespre sense surti per diná ni tampoch per fe es seus. Que ya es tot lo que sa puga di d'un homo vestit de dona que abusi de sa manera que abusa de un pobre trabayadó que sen fumadó no pot fuma. Però yo, sempre he dit lo mateix. Aquesta clase de familia dumés estudia per tabacá aquell o aquella y formalidad si no hen fenguessen mes en ses... que en sus homos no d'rieu fan que parlá a n'es públich. Yo ya veis que amb aquest asunto d'en Puet y es... no hey puc te res, yo dumés tench dret a fesru sebre a n'es amichs que sempre m'han dat entench que d'asuntos com aquet sen fulgavan mes que de una misa cantada.

Correspondencia de FOCH Y FUM

A un veraneant de Son Sardina.—Si voléu que vos publiquem lo que deis d'es Bou y es Rectó y en Tarrola, veniu a conversá amb noltros. D'es carré de la Misió Per avuy sols dirém dues paraules a na Maria sa Loça qui apesá d'essé bugadera sempre va mes bruta que un viró de cuneta. Ves alerta Marieta porque si no te fas neta es novio ta deixará. Es peus ta suen niteta, fas oló de bacallá.

De Sa Pobla (Retrassat)

Ja sabéu que hey hagué enlás matrimonial viudo y madrileño per mes señas. Aquests temerosos de que los fessen foch per encalentiñós sa lluna de mel, sa ferén esperá a n'es tren per s'Autoridat, arriben a caseva y toc, toc. Sa criada o sia na Fogaró, sa torbá molt a obri. ¿Que passava? Feya ja rato llarg que havien vist entrari en Bernat. ¿Que feyen na Fogaró y éll? No es pot sebre porque certes cosas no adméten sa preséncia de testimonis. Però es poble amb jeneral diu que entre ella y en Bernat com que heyá molta amistad practicaven... foch central.

Solució a ses endevinayas d'es número 194.

Es de sa moixeta y es d'es gall, es es mateix y es qui heu endevinará colcará amb sa moto d'en Paril. Ya a n'aquest altre gall que heyá amb capella ¿qui el sa menjará? Es jenre de ses 900 pessetes o es de ses 1100?

Nou Corresponsal a Génova

Hem nombrat en TONI ROCA (a) GALIP a n'el cual poréu acudi per anuncis, artículos suscripcións y demás asuntos relacionats amb aquest setmanari ja que éll comanda y te s'esclusiva dins Génova.

D'es carré d'es Sindicat (Palma)

Heyá una famelleta que no fa colecció de sellos, però en fa d' enamorats ja que n'ha tenguts mes que claus no es venen a sa droguería y no es estrany ja que te n'ha devants y luns d'erreres! ¡Ay lladre que m'has dat! S'actual Tenorio, (que es un llambri-barato) guarda es cigarro de flet per fumarlo es costat d'ella y sa veriderola l'hey pren... Suposám que acabarán de jugá a n'es present joch porque si jugan amb foch bófigas los sortiran.

De Capdepera (Gloses)

(Continuació) Homos que a mi m'escoltau, que algún càrrech poseiu, no peguéu sense motiu que es com si asesinau, sa meua dona era amable sempre digna d'alabá y si franch he de jutjá jo contest: —Som es culpable! Estant l'homo entusiasmat mentres que discursetjava es platet ja li soyava es vestit nou y planxat y proseguía diguent: Tots es maltractos injusts y es castiels immerescuts are ma causen forment, ses males intencións que amb sa famili he tengudes ma son grosses sembatudes però, jo obtench es perdóns, jo que sempre m'he cuidat d'asuntos independents y altres coses imprudentes ma tenen es có tencat y si n'hi ha a sa rotlada que tengan rabi de mi are ma tenui aquí amb tomátiga trempada. Vos demán sense manias a tots es que m'escoltau ¿que també ma perdonau? (Y ells digueren:—Si canviás.)

Cine «Asistencia Palmesana»

Acompañat d'un pase, s'Empresa d'aquest Cine, mos fa a sebre que ja han ubert ses portes y que aquesta temporada presentarán a n'es públich ses millós y mes acreditades creacións de sa cinematografia, ses millós marcas, ses millós artistes, ses millós series y que es seu Cine será es milló entre es millós. Axí heu desitjam, heu esperám, heu celebrám y vos felicítam. A n'es públich el convidám.

DE SA OREU VERMEYA (Gloses)

A devés s'Espilleri hey tenim una fadrina que va di que llévria es dia que el trobaria es mostatxos d'un fadri, però éll també va di que a n'es seus s'aferreria y rels no li deixaria y alerta que heu fará axí. Voldria sebre Arrossera si es que tu mo vulgas di de per hon m'has d'envesti per devant o per derrera, si vols que venga a cateva mos porém parti es camí y ta diu aquest fadri que no siés tant somera. Es fadri d'es mostatxos Imp. Roca, Ferrer y C.—Socorro, 92

Un espectador